

SPIS TREŚCI

I. OPIS TECHNICZNY

II. OBLICZENIA

III. RYSUNEK

I OPIS TECHNICZNY

1. Dane ogólne

- 1.1. Inwestor : Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika
- 1.2. Obiekt : Gabinet Tomografii Komputerowej nr 26 Zakład Diagnostyki Obrazowej (Budynek Starej Onkologii)
- 1.3. Adres : 93 – 513 Łódź ul. Pabianicka 62

2. Podstawa opracowania

- projekt ochrony radiologicznej z 2009r.
- Inwentaryzacja pomieszczeń
- Wytyczne instalacyjne f-my Siemens
- normy i akty prawne:
  - Ustawa Prawo Atomowe z dn. 29.11.2000r. /t. jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1941/
  - Rozporządzenie Rady Ministrów z dn.11.08.2021r./Dz.U.2021 poz.1657/
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn.21.08.2006r./Dz.U.2006 nr 180 poz.1325/
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn.18.02.2011r./t. jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 884 /
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 26.03.2019r./Dz.U 2022 poz.402./
  - PN-81/J-01003
  - PN-86/J-80001
  - PN-82/B-02001
- obliczenia osłon stałych

3. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem opracowania jest Gabinet Tomografii Komputerowej nr 26 w ramach działającego Zakładu Diagnostyki Obrazowej Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi ul. ul. Pabianicka 62 (Budynek Starej Onkologii). Opracowanie wykonano celem aktualizacji dokumentacji z zakresu ochrony radiologicznej gabinetu w związku z montażem nowej aparatury rtg. Zakres opracowania obejmuje wyliczenie i weryfikację istniejących osłon stałych przed promieniowaniem jonizującym.

4. Opis stanu istniejącego i projektowanego

Gabinet RTG nr 26 działa w ramach Zakładu Diagnostyki Obrazowej Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi ul. ul. Pabianicka 62 (Budynek Starej Onkologii).

Istniejące ściany: - z cegły pełnej o grubości 12cm obudowane płytą G-K z wkładką ołowianą o równoważniku ołowiu 0,5mmPb, z cegły pełnej o grubości 12cm i 25cm obudowane płytami G-K

Istniejące stropy: - żelbetowe o grubości 20cm

Powierzchnia gabinetu: 31,6m²,

Wysokość gabinetu do sufitu podwieszanego 2,70m.

Istniejący otwór drzwiowy od strony korytarza nr 22 zostanie zabudowany, a drzwi przeniesione zgodnie z rys.1. Istniejące osłony to - Istniejące drzwi sterowni gotowe ochronne o wymiarach 90x200cm i równoważniku ołowiu min 1,5mmPb. Istniejące drzwi kabiny pacjenta gotowe ochronne o wymiarach 130x200cm i równoważniku ołowiu min.1,5mmPb. Istniejące okno wglądowe sterowni gotowe ochronne o wymiarach 110x70cm i równoważniku ołowiu 2,0mmPb.

W pomieszczeniu gabinetu zamontowano wentylację mechaniczną zapewniającą min 1,5-krotną wymianę powietrza na godzinę i klimatyzację.

Podłoga w gabinecie wykończona została wykładziną antyelektrostatyczną PCW, ściany farbą zmywalną. W gabinecie zamontowano umywalkę.

Pomieszczenia zlokalizowane są w jednokondygnacyjnej części szpitala, pod gabinetami znajdują się piwnice.

5. Aparatura

W gabinecie będzie zamontowany tomograf komputerowy 128 - warstwowy typ Somatom Go.To. f-my Siemens. Do obliczeń przyjęto maksymalne stosowane parametry pracy aparatu: 140kV, 500mA, 5s na jeden skan całego ciała. Tygodniowa ilość badań: 60 badań tygodniowo na zmianę.

6. Zakres prac adaptacyjnych oraz materiały na osłony stałe:

Zgodnie z obliczeniami wykonanymi w rozdziale II projektu oprócz projektowanych konstrukcji budowlanych przewiduje się następujące zabezpieczenia oraz prace adaptacyjne:

- Istniejące stropy nie wymagają dodatkowych zabezpieczeń
- Istniejąca ściana korytarza 22 z cegły pełnej o grubości 12cm obłożona płytą G-K z wkładką ołowianą o równoważniku ołowiu 0,5mmPb wymaga dodatkowego zabezpieczenia blachą ołowianą o grubości 0,5mm

- Dotychczasowy otwór drzwiowy w ścianie korytarza 22 należy zabudować cegłą pełną o grubości 12cm i dodatkowo zabezpieczyć blachą ołowianą o grubości 1,0mm.
- Drzwi wejściowe do gabinetu od strony korytarza 22 projektuje się jako gotowe ochronne dwuskrzydłowe o wymiarach 150X200cm i równoważniku ołowiu 2,0mmPb.
- Istniejąca ściana korytarza nr 13 z cegły pełnej o grubości 12cm obłożona płytą G-K z wkładką ołowianą o równoważniku ołowiu 0,5mmPb wymaga dodatkowego zabezpieczenia blachą ołowianą o grubości 0,5mm.
- Część ściany kabiny pacjenta z cegły pełnej o grubości 12cm i równoważniku ołowiu 1,0mmPb wymaga dodatkowego zabezpieczenia po długości zabudowy wnęki, blachą ołowianą o grubości 0,5mm, od strony kabiny pacjenta wg. Rys.1
- Pozostałe istniejące ściany nie wymagają dodatkowych zabezpieczeń
- Istniejące drzwi do sterowni i kabiny pacjenta zapewnią wymaganą osłonę
- Okno wglądowe sterowni zapewni wymaganą osłonę.
- Nad drzwiami do gabinetu rtg należy zamontować ostrzegawczą sygnalizację świetlną włączaną równocześnie z generatorem aparatu
- Między sterownią a gabinetem należy zamontować instalację zapewniającą łączność głosową.

Gotowe drzwi i okna ochronne oraz panele ochronne i osłony anty-x oferują:

- ZIPI „MECH” Warszawa ul. Komorska 44a tel: (022) 610-62-24, 610-63-82
- ZUP „DELTA” Sp. z o.o Zamość ,Sitaniec 125 C tel: (084) 639-87-70, 639-87-71
- BHU „BETA” Warszawa ul. Porannej Bryzy 31 tel: (022) 675-32-42
- BKT-SYSTEM Sp. z o.o. Łódź ul. Elektronowa 1/3 (042) 686-10-55

7. Znaki ostrzegawcze

Na drzwiach do gabinetu rtg należy umieścić znaki ostrzegawcze przed promieniowaniem jonizującym wg załącznika nr 1, 2, a nad drzwiami zainstalować ostrzegawczą sygnalizację świetlną, włączaną równocześnie z generatorem aparatu.

8. Wyposażenie pomocnicze

Zakład winien posiadać komplet osłon będących wyposażeniem aparatu, fartuchy z gumy ołowiowej dla personelu oraz osłony dla pacjenta.

9. Wentylacja

W gabinecie zamontowano wentylację mechaniczną nawiewno-wywiewną zapewniającą min 1,5-krotną wymianę powietrza na godzinę.

10. Ochrona personelu i pacjenta

W pracowni rtg powinna znajdować się instrukcja pracy ustalająca szczegółowe postępowanie w zakresie ochrony radiologicznej zatwierdzona przez właściwego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Pracownicy winni być objęci oceną narażenia.

UWAGA:

Niniejszy projekt wymaga zatwierdzenia przez właściwego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Jeden egzemplarz opracowania winien znajdować się w pracowni rtg do wglądu instytucji kontrolnych.

Uruchomienie aparatury po realizacji projektu wymaga uzyskania zezwolenia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Aparatura winna posiadać pozytywne wyniki testów kontroli parametrów technicznych.

II OBLICZENIA OSŁON STAŁYCH

Obliczeń osłon stałych dokonano zgodnie z PN-86/J-80001

1. Dane wyjściowe do obliczeń

1.1. Dane techniczne aparatury:

- W gabinecie zainstalowany będzie 128 - warstwowy typ Somatom Go.To. f-my Siemens. Do obliczeń przyjęto maksymalne stosowane parametry pracy aparatu: 140kV, 500mA, 5s na jeden skan całego ciała. Tygodniowa ilość badań: 60 badań tygodniowo na zmianę

1.2. Dawka tygodniowa przyjmowana do obliczania osłon

Zgodnie z ustawą Prawo atomowe oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpiecznej pracy z urządzeniami radiologicznymi, do obliczeń graniczne tygodniowe dawki promieniowania jonizującego przyjęto jako:

- 0,012cGy dla osób zatrudnionych w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące w gabinecie rtg,
- 0,006cGy dla osób zatrudnionych w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące w pracowni rtg, poza gabinetem
- 0,001cGy dla osób przebywających w otoczeniu pracowni rtg.

1.3. Czas narażenia na promieniowanie w ciągu tygodnia

$$t = T * U * t_0$$

gdzie przyjęto :

T= 1	dla miejsc stałego przebywania ludzi
T= 0,25	dla miejsc wykorzystywanych czasowo (korytarze)
T=0,05	dla miejsc wykorzystywanych sporadycznie (ulice, place)

U= 1	dla osłon tylko przed promieniowaniem rozproszonym
U= 1	dla podłóg
U= 1	dla ścian i stropów objętych wiązką główną
U= 0,25	dla ścian nie objętych wiązką główną
U= 0,05	dla sufitów nie objętych wiązką główną

t_0 - max czas pracy źródła na tydzień na zmianę w min.

1.4. Zredukowana moc dawki dla promieniowania rozproszonego przez tkankę

$$C_1 = \frac{D * I^2}{t * I}$$

gdzie oznaczenia j.w., t w godzinach (h)

2. Metodyka obliczeń

W obliczeniach dla ścian i stropów dla gabinetu rtg przyjęto następujące założenia:

- ⤴ W obliczeniach osłon dla tomografu komputerowego uwzględniono tylko promieniowanie rozproszone przez ciało pacjenta, gdyż wiązka pierwotna jest skolimowana i znajduje się zawsze w obrębie gantr aparatu, gdzie zostaje pochłonięta.
- ⤴ Dla pomieszczeń sąsiadujących z gabinetem osłony zaprojektowano tak, aby zapobiegały otrzymaniu przez osoby przebywające w otoczeniu pracowni rtg w okresie 12 kolejnych miesięcy dawki efektywnej przekraczającej 0,5mSv (co odpowiada dawce tygodniowej ~0,001cGy).
- ⤴ Dla pomieszczeń sterowni, stosując zasadę optymalizacji osłony zaprojektowano tak, aby zapobiegały otrzymaniu przez osoby przebywające w otoczeniu pracowni rtg w okresie 12 kolejnych miesięcy dawki efektywnej przekraczającej 3mSv (co odpowiada dawce tygodniowej ~0,006cGy).
- ⤴ Strop górny w obliczeniach pominięto, ponieważ gabinet zlokalizowany jest w jednopiętrowej części budynku.
- ⤴ Promieniowanie uboczne jako znikome przy medycznych aparatach diagnostycznych zostało w obliczeniach pominięte.
- ⤴ W obliczeniach przyjęto maksymalne parametry pracy wielorzędowych tomografów komputerowych, uwzględniając możliwość zainstalowania innej aparatury, o podobnych parametrach i analogicznym ustawieniu.

3. OBLICZENIA OSŁON STAŁYCH DLA GABINETU TOMOGRAFII KOMPUTEROWEJ nr 26**3.1. Korytarz nr 22**osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7, gdzie:

$$l = 1,66 \text{ m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 0,25$$

$$U = 1$$

$$I = 500 \text{ mA}$$

$$t_0 = 5 \text{ s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 0,25 = 37500 \text{ mAs} = 10,42 \text{ mAh}$$

$$D = 0,001 \text{ cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,001 \cdot 2,76}{10,42} = 2,7 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 2,0mmPb

Istniejąca ściana z cegły pełnej o grubości 12cm obudowana płytą G-K z wkładką ołowianą o równoważniku ołowiu 0,5mmPb (całkowita grubość ściany 33cm) i łącznym równoważniku ołowiu 1,5mmPb wymaga dodatkowego zabezpieczenia blachą ołowianą o grubości 0,5mm. Dotychczasowy otwór drzwiowy należy zabudować cegłą pełną o grubości 12cm i dodatkowo zabezpieczyć blachą ołowianą o grubości 1,0mm. Drzwi wejściowe do gabinetu od strony korytarza projektuje się jako gotowe ochronne dwuskrzydłowe o wymiarach 150X200cm i równoważniku ołowiu 2,0mmPb.

3.2. Sterownia - pomieszczenie nr 25osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7, gdzie:

$$l = 3,52 \text{ m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 1$$

$$U = 1$$

$$I = 500 \text{ mA}$$

$$t_0 = 5 \text{ s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 1 = 150000 \text{ mAs} = 41,7 \text{ mAh}$$

$$D = 0,006 \text{ cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,006 \cdot 12,39}{41,7} = 17,8 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 1,3mmPb

Istniejąca ściana z cegły pełnej o grubości 12cm obudowana płytą G-K z wkładką ołowianą o równoważniku ołowiu 0,5mm i łącznym równoważniku ołowiu 1,5mmPb (całkowita grubość ściany 26cm) zapewni wymaganą osłonę. Istniejące drzwi wejściowe do gabinetu od strony sterowni gotowe ochronne o wymiarach 90X200cm i równoważniku ołowiu min. 1,5mmPb zapewnią wymaganą osłonę. Okno wglądowe o wymiarach 110x70cm gotowe ochronne o równoważniku ołowiu 2,0mmPb zapewni wymaganą osłonę.

3.3. Kabina pacjenta – pomieszczenie nr 27osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7, gdzie:

$$l = 3,52 \text{ m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 0,25$$

$$U = 1$$

$$I = 500 \text{ mA}$$

$$t_0 = 5 \text{ s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 0,25 = 37500 \text{ mAs} = 10,42 \text{ mAh}$$

$$D = 0,001 \text{ cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,001 \cdot 12,39}{10,42} = 11,9 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 1,5mmPb

Istniejąca ściana z cegły pełnej o grubości 12cm obudowana płytą G-K z wkładką ołowianą o równoważniku ołowiu 0,5mm i łącznym równoważniku ołowiu 1,5mmPb (całkowita grubość ściany 26cm) zapewni wymaganą osłonę.

Istniejące drzwi wejściowe do gabinetu od strony kabiny pacjenta gotowe ochronne o wymiarach 130X200cm i równoważniku ołowiu min. 1,5mmPb zapewnią wymaganą osłonę. Część ściany kabiny pacjenta z cegły pełnej o grubości 12cm i równoważniku ołowiu 1,0mmPb wymaga dodatkowego zabezpieczenia po długości zabudowy wnęki, blachą ołowianą od strony kabiny wg. Rys. 1

3.4. Archiwum nr 21, WC nr 24

osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7, gdzie:

$$l = 3,56 \text{ m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 0,25$$

$$U = 1$$

$$I = 500 \text{ mA}$$

$$t_0 = 5 \text{ s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 0,25 = 37\,500 \text{ mAs} = 10,42 \text{ mAh}$$

$$D = 0,001 \text{ cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,001 \cdot 12,67}{10,42} = 12,2 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 1,5mmPb

Ściana pomieszczeń WC nr 24 oddzielona szybem wentylacyjnym wykonana z cegły pełnej o łącznej grubości 24cm i równoważniku ołowiu 2,0mmPb zapewni wymaganą osłonę. Ściana archiwum z cegły pełnej o grubości 12cm, obudowana płytą G-K z wkładką ołowianą o równoważniku ołowiu 0,5mm i łącznym równoważniku ołowiu 1,5mmPb zapewni wymaganą osłonę.

3.5. Korytarz nr 13

osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7, gdzie:

$$l = 2,48 \text{ m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 0,25$$

$$U = 1$$

$$I = 500 \text{ mA}$$

$$t_0 = 5 \text{ s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 0,25 = 37\,500 \text{ mAs} = 10,42 \text{ mAh}$$

$$D = 0,001 \text{ cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,001 \cdot 6,15}{10,42} = 5,9 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 1,8mmPb

Istniejąca ściana z cegły pełnej o grubości 12cm obudowana płytą G-K z wkładką ołowianą o równoważniku ołowiu 0,5mmPb (całkowita grubość ściany 29cm) i łącznym równoważniku ołowiu 1,5mmPb wymaga dodatkowego zabezpieczenia blachą ołowianą o grubości 0,5mm.

3.6. Szyb windowy

osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7, gdzie:

$$l = 2,48 \text{ m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 0,25$$

$$U = 1$$

$$I = 500 \text{ mA}$$

$$t_0 = 5 \text{ s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 0,25 = 37\,500 \text{ mAs} = 10,42 \text{ mAh}$$

$$D = 0,001 \text{ cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,001 \cdot 6,15}{10,42} = 5,9 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 1,8mmPb

Istniejąca ściana z cegły pełnej o grubości 25cm i równoważniku ołowiu 2,0mm (całkowita grubość ściany 29cm) nie wymaga dodatkowego zabezpieczenia.

3.7. Strop dolny - piwnice

osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7, gdzie:

$$l = 1,5\text{m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 0,05$$

$$U = 1$$

$$I = 500\text{mA}$$

$$t_0 = 5\text{s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 0,25 = 7\,500\text{mAs} = 2,1\text{mAh}$$

$$D = 0,001\text{cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,001 \cdot 2,25}{2,1} = 10,7 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 1,5mmPb

Strop dolny żelbetowy o grubości 20cm i równoważniku ołowiu 2,0mmPb nie wymaga dodatkowych zabezpieczeń.

Sporządził:

K. Gawrońska

mgr inż. Katarzyna Gawrońska

mgr inż. Katarzyna Gawrońska
Uprawnienia budowlane do kierowania
robótami budowlanymi bez ograniczeń w
specjalności konstrukcyjno-budowlanej
nr ewid. 10/B6/WŁ